

MOKYMOŠI KORTOS

„Ar nebūtu puiku turēti iķveķpiāncīu
citatu apie mokumāši rinkini?

Galutume
panaudoti ji ivairiausiais budais kalbedami
su dalyviais apie mokumāši.“

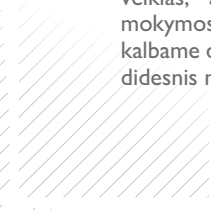

– Grupes moderatoriu išreikštas poreikis.

Ižanga:

Nepaliaujamai ir greitai kintančiame pasaulyje mokymasis visa gyvenimą tapo būtinybe. Dabar labiau nei bet kada susiduriame su poreikiu nuolat plėsti savo įgūdžius ir kompetencijas. Dėl tokio realiai egzistuojančio spaudimo gali atrodyti, kad mokymasis tapo „privalomas“, daugiausia nukreiptas į rezultatus ir atsietas nuo apmąstyto asmeninio pasirinkimo. Vis dėlto mokymasis iš tiesų gali tapti įgalinančia patirtimi, padedančia suprasti, kas mus domina, įgyti pasitikėjimo ir prisiimti visą atsakomybę už savo gyvenimą bei tobulėti. Niekas negalėtų paneigti, kad mokymasis yra svarbus dalykas, kurį reikia aptarti, tyrinėti, patirti ir apmąstyti.

Jau daugelį metų jaunimo srityje Europoje jauniems žmonėms suteikiama mokymosi galimybių. Kompetencijų įgijimas ir mėgavimasis procesu yra laikomi svarbiais mokymosi aspektais, papildančiais vienas kitą. Taikant įvairias neformaliojo ugdymo veiklas, aktyviai prisidedama prie „sąmoningo mokymosi“ proceso. Dabar apie mokymąsi kalbame daug daugiau. Prie šių diskusijų prisidėjo ir didesnis neformaliojo ugdymo ir darbo su jaunimu

pripažinimo poreikis. Kyla klausimas „ką mes veikiame ir kaip paaiškiname, ką veikiame?“

Prie reikšmingų pokyčių prisidėjo ir „Youthpass“ – neformaliajam ir savaiminiam mokymuisi skirta pripažinimo priemonė ES jaunimo programose. Siekiant parengti gerus projektuose pasiektų mokymosi rezultatų aprašymus, skatinama sisteminga refleksija dalyvaujant taip vadinamame „Youthpass“ procese. Svarbi šio proceso dalis – geriau susipažinti su įvairiais mokymosi kontekstais ir aspektais. Visa tai ir paskatino parengti metodinį įrankį „Mokymosi kortos“, todėl mes tikimės, kad jis suteiks naudingų idėjų įkvepiančioms diskusijoms apie mokymąsi.

Citatos:

„Mokymosi kortų“ citatų rinkinys sudarytas daugiausia remiantis ankstesne citatų apie mokymąsi naudojimo patirtimi seminaruose ir mokymuose. Čia sudėtos tos citatos, kurios iš tiesų įžiebė diskusijas.

Šiuo rinkiniu siekiama pateikti plačią su mokymusi susijusių aspektų įvairovę. Ji sudaro įvairios citatos

apie skirtingas pedagogines laikysenas (tokias kaip mokymasis mokytis, mokymasis darant, savivaldus mokymasis); švietimo sistemas (pvz., formaliąją, neformaliąją); mokymosi vertybes ir praktikas (pasitenkinimas, nauda) ir įvairias mokymosi ypatybes (kūrybingumas, pokyčiai, spaudimas).

Į rinkinį „Mokymosi kortos“ taip pat įeina 3 tuščios kortelės, į kurias galima įrašyti patikusias citas ar net sukurti naujas.

Metodai:

Versdami puslapius rasite pasiūlymų, kaip galima panaudoti citatų kortas. Čia pristatomi metodai yra rekomendacinio pobūdžio – nelaikykite jų „akmenyje iškaltomis taisyklėmis“. Patarimų skiltyje stengėmės atkreipti dėmesį į tas vietas, kurias reikėtų apsvarstyti, jei norėtumėte pakeisti tam tikrus elementus.

Išskyrėme penkis kortų naudojimo laukus arba sritis, su kuriomis susijęs vienas arba du metodai. Juos nesunku priderinti prie skirtingų kontekstų, tikslų ir grupių.

Priemonė mokymosi refleksijai įkvėpti

Mokymasis yra...

Tikslas: pradėti mokymosi refleksiją

Grupės dydis: iki 30 žmonių vienam kortų rinkiniui

Laikas: nuo 20 iki 30 min

Aprašymas:

Išdėliokite korteles su citatomis ant grindų ar didelio stalo. Paprašykite dalyvių pasivaikščioti ir pasirinkti po vieną citatą, kuri jiems daugiausia pasako ar labiausiai juos paveikia. Tuščia korta taip pat gali būti naudojama, tačiau, pasirinkus ją, reikia įrašyti savo citatą.

Pasirinkusių korteles dalyvių paprašykite susiburti po du ar tris ir pasidalinti mintimis su kitais, kodėl jie pasirinko būtent tą citatą. Kokias mintis ji sukelia? Ar ji susijusi su asmeninėmis ir (ar) su profesinėmis patirtimis? Jei taip, kokios tos patirtys? Teigiamos? Su iššūkiais? Galbūt citata primena dalyviams kokį nors žmogų, kuris padėjo jiems mokytis? Ar ji sukelia emocijų? Jei taip, kokių? Kodėl?

Aptarimas:

Jei šis metodas yra sumanytas kaip įvadas į sesiją apie mokymąsi, gali prireikti tik trumpo aptarimo arba išvis jo nereikės. Tokiu atveju citatų aktualumas ar jų pritaikymas sau galėtų būti aptartas apibendrinant visą sesiją. Vis dėlto, moderatorius gali surinkti dalyvių apmąstymus (raktinius žodžius) ir surašyti juos ant rašomosios lentos – tai gali padėti susieti šiuos apmąstymus su vėlesnėmis įžvalgomis.

Patarimai:

Jei reikia, dalyviai gali paprašyti moderatoriaus paaiškinti tam tikrus žodžius, bet ne visos citatos reikšmę (kadangi tai sugadintų diskusiją!).

Pasirūpinkite, kad dalyviams užtektų laiko citatoms pasirinkti ir pasidalinti įžvalgomis grupėse po du ar tris. Paprastai šis pratimas sukelia daug minčių, į kurias įsigilinti reikia skirti pakankamai laiko.

Jei dalyvių mažiau, nei reikia, ar jei turite daugiau nei vieną kortų malką, taip pat galite paprašyti dalyvių pasirinkti dvi ar daugiau kortelių, kurios atspindėtų panašų požiūrį į mokymąsi, papildytų viena kitą ar išreikštų skirtingus požiūrius ir pan.

Variantai:

„Mokymasis yra...“ užduotys taip pat gali būti atliekamos koncentruojantis į neformaliojo mokymosi ar švietimo vertybes ir principus. Tokiu atveju apmąstoma, kokios vertybės ir principai būdingi kortelių rinkiniui. Svarbu žinoti, kad šiam variantui gali prireikti šiek tiek išankstinių žinių ar supažindinimo su pagrindiniais formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi bruožais.

Mokymosi stalai

Tikslas: pradėti mokymosi refleksiją

Grupės dydis: iki 30 žmonių vienam kortų rinkiniui

Laikas: 60 min

Aprašymas:

Išdėliokite korteles su citatomis ant penkių stalų. Dėliodami korteles, paskirstykite jas grupelėmis. Pavyzdžiui, galite skirstyti į tokias grupes: pedagoginės laikysenos / mokymosi principai (tokie kaip mokymasis mokytis, savivaldus mokymasis ar mokymasis darant), švietimo sistemos (formalusis ir neformalusis švietimas), vertybės ir praktikos (pasitenkinimas, sėkmė), mokymosi ypatybės (kūrybingumas, pokyčiai) ir t. t.

Paprašykite dalyvių pasivaikščioti ir peržiūrėti citas. Suformuokite penkias dalyvių grupes ir kiekvienai jų paskirkite vieną iš stalų. Paprašykite kiekvieno grupės nario pirmiausia įsiskaityti į citas ir jas individualiai sureitinguoti – nuo svarbiausios iki mažiausiai svarbios (aktualios).

Tuomet kiekvienoje grupėje paprašykite dalyvių pasidalinti savo reitingais ir paaiškinti savo pasirinkimų priežastis. Grupėms aptariant reitingus paprašykite dalyvių susitelkti į tokius klausimus: kodėl jie pasirinko tokius prioritetus? Kas buvo svarbiausia atliekant užduotį? Kokias ypatybes ar aspektus jie atpažino reitinguodami?

Aptarimas:

Prieš pradėdami aptarimą, galite paklausti kiekvienos grupės, ar jai pavyko nustatyti bendrą savo stalo kategoriją ar aspektus. Gali būti, kad skirtingos grupės prieis prie bendrų išvadų. Kokiu būdu? Toliau galite užduoti tokius klausimus:

- Ar buvo sudėtinga reitinguoti citatas? Ar reitingavimas vyko dirbtinai, ar natūraliai? Kodėl?
- Ar toks reitingavimas apskritai prasmingas? Pagrįskite. Ką reitingavimas pasako apie mūsų požiūrį į mokymąsi?
- Ar klausantis kitų grupės narių pasirinkimų kas nors nustebino? Kas? Kodėl?

Patarimai:

Jei reikia, dalyviai gali paprašyti moderatoriaus paaiškinti tam tikrus žodžius, bet ne visos citatos reikšmę.

Mažoms dalyvių grupelėms galite pasiūlyti pamėginti sudaryti bendrą reitingą. Nors pasiekti grupės sutarimą ir nėra pagrindinis šio metodo tikslas, tai gali praversti, jei norėtumėte paskatinti dalyvius gilesnėms diskusijoms. Tokiu atveju reikia numatyti laiko darbui grupėse ir suderinti klausimus aptarimui.

Metodas, skirtas apmąstyti kompetencijų plėtrą ir mokymosi laikysenas

Kompetencijos mokymosi stalai

 Tikslas: pradėti refleksiją apie kompetencijų ir skirtingų mokymosi laikysenų santykį

 Grupės dydis: iki 30 žmonių vienam kortų rinkiniui

 Laikas: nuo 60 iki 90 min

Aprašymas:

Išdėliokite korteles su citatomis ant penkių stalų. Skirstydami korteles po stalus grupuokite citas, atspindinčias skirtingas pedagogines laikysenas ar mokymosi principus (tokius kaip mokymasis mokytis, savivaldus mokymasis, patirtinis mokymasis, tam tikrų funkcinių įgūdžių vystymas ir kūrybingumas mokantis) ir t. t.

Suformuokite penkias dalyvių grupes ir paskirkite kiekvienai jų po stalą. Paprašykite dalyvių nustatyti kompetencijas, kurios gali būti plėtojamos taikant skirtingas mokymosi laikysenas, aprašytas prieš juos padėtose kortose (turint omenyje, kad kompetencijos gali kartotis). Dalyviai individualiai

mąsto, kokios kompetencijos susijusios su citatomis, ir dalijasi savo įžvalgomis grupėse.

Aptarimas:

Aptardami užsiėmimą galite atkreipti dėmesį į šiuos klausimus:

- Ar buvo sudėtinga nustatyti kompetencijas, kurios galėtų būti plėtojamoms taikant tokią mokymosi laikyseną, kokia numanoma iš citatos?
- Ar jūsų grupės dalyvių kompetencijos panašios ar kaip tik – labai skirtingos? Jei jos skiriasi, kas buvo įdomiausia klausantis kolegų pasiūlymų? Ar iškilo didelių nesutarimų, karštų ginčų? Jei taip, kokių ir kodėl?
- Ar nustatytos kompetencijos buvo susijusios su jūsų pačių mokymosi patirtimi(s)? Ar labiau su tokiu mokymusi, kokio norėtumėte?

Patarimai:

Jei reikia, dalyviai gali paprašyti moderatoriaus paaiškinti tam tikrus žodžius, bet ne visos citatos reikšmę.

Taikant šį metodą gali prireikti iš anksto supažindinti dalyvius su kompetencijos samprata arba trumpai pakomentuoti vėliau, priklausomai nuo grupės poreikių ir programos eigos.

Metodas, skirtas apsikeisti mintimis
apie mokymąsi

Mūsų požiūris į mokymąsi

 Tikslas: dalyvių ar mokymų vadovų komandos nariams apsikeisti nuomonėmis apie mokymąsi ir pasidalinti mintimis, kokiai konkrečiai laikysenai, aspektui ar principui jie teiktų daugiau reikšmės, lyginant su kitais

 Grupės dydis: iki 8 žmonių (didesnės grupės atveju padalinkite ją į mažas grupes ir naudokite keletą kortų rinkinių)

 Laikas: 90 min

Aprašymas:

Išdėliokite korteles su citatomis ant didelio stalo arba smeigtuku pritvirtinkite prie lentos (tuščias korteles taip pat). Kiekvienam dalyviui duokite po keturis skirtingų spalvų lipnius lapelius. Kiekviena spalva reiškia svarbos laipsnį, pavyzdžiui:

violetinė: svarbiausia, privaloma turėti ar kažką daryti

mėlyna: labai pageidautina

žalia: pageidautina, bet nebūtinai reikalinga

oranžinė: nepageidautina arba nesvarbu.

Perskaitęs visas citasas kiekvienas grupės narys priklijuoja atitinkamą lapelį prie pasirinktos citatos. Pasirinkusieji tuščią kortelę, turi kažką į ją įrašyti (savo asmeninę citatą ar raktinį žodį, susijusį su mokymusi). Visiems pasirinkus, bendrai apžvelgiami rezultatai, tada kiekvienam grupės nariui skiriama šiek tiek laiko savo pasirinkimo motyvams paaiškinti.

Patarimai:

Jei kelios citatos yra pažymimos po keletą kartų, tai gali reikšti bendrą mokymosi viziją, kuri galėtų būti akcentuojama keičiantis įžvalgomis, diskutuojant. Kita vertus, dideli skirtumai nebūtinai reiškia prieštaraujančius požiūrius, tačiau gali pabrėžti grupės įvairovę. Tai gali sukelti diskusiją apie komandos narių kompetencijas ir kaip būtų galima jas geriausiai panaudoti įgyvendinant veiklą. Pavyzdžiui, jei citatą, susijusią su „mokymusi mokytis“, pasirinko tik vienas dalyvis ir jis yra

puikiai įsigilinęs į šią laikyseną ir susijusius principus, tai gali būti naudinga ne tik jo komandai, bet ir planuojant bendrą veiklą.

Tuo atveju, jei požiūriai aiškiai prieštarauja vienas kitam, diskusija gali būti apie vertybes ir principus, kuriais remiantis organizuojama konkreti veikla (atkreipiant dėmesį į tikslinę grupę ir veiklos tikslus).

Variantai:

Diskusija gali būti skirta kompromisui rasti ar sutarimui tarp grupės narių pasiekti.

„Mūsų požiūris į mokymąsi“ taip pat gali būti naudojama mokymų vadovų komandų susitikimuose. Padalinkite didelę grupę į mažesnes (po 5 ar 6 žmones) ir kiekvienai jų duokite po kortų rinkinį. Kiekvienas dalyvis pasirenka 2 ar 3 citatas, remdamasis tuo, kurios citatos jam sukelia daugiausia emocijų. Šiame etape nereikia logiškai pagrįsti ar argumentuoti iš mokymų vadovo perspektyvos. Paaiškinimai pateikiami vėliau arba tada, kai dalyviai pasidalija mintimis, kodėl jie pasirinko būtent tokias citatas.

Pasidalinusi įžvalgomis, kiekviena grupė suformuluoja bendrą žinutę likusiems dalyviams, išryškindama pagrindines vertybes ir (arba) tokio mokymosi principus, kuriais norėtų vadovautis dirbdami komandoje.

Aptarimas vyksta taip, kaip numatyta pirminiame šio metodo variante, bet papildomai įtraukiant pasikeitimą žinutėmis.

Mentorystės ir (arba) ugdomojo vadovavimo (angl. coaching) metodas

Darbotvarkėje - mokymasis

 Tikslas: kalbėti apie mokymąsi

 Grupės dydis: dvišios arba grupėje iki 8 asmenų

 Laikas: 60 minučių

Aprašymas:

Pradėkite pokalbį primindami dalyviui (-iams), kad per ilgai trunkančią mokymosi patirtį (tokią kaip savanorystė ar dalyvavimas ilgalaikiuose mokymuose) svarbu nuolat reflektuoti mokymosi procesą ir jo rezultatus. Tuo pačiu pripažinkite faktą, kad „mokymasis“ gali būti abstraktus ir jį gali būti sudėtinga išreikšti žodžiais, taigi citatos gali padėti mums konkrečiau kalbėti apie abstrakčias koncepcijas.

Išdėliokite korteles su citatomis ant didelio stalo arba grindų ir paprašykite dalyvių pagalvoti apie kelias geras mokymosi patirtis (asmeniškai svarbų ar praturtinusį mokymąsi). Tuomet paprašykite dalyvių paimti tris korteles, kurios jiems atrodo susijusios su tomis pozityviomis mokymosi patirtimis.

Aptarimas:

Atsižvelgdami į pasirinktas korteles, galite paklausti dalyvių:

- Kaip jautėtės prisimindami šias mokymosi patirtis?

- Kaip jautėtės rinkdamiesi kortas?

Tuomet pakvieskite dalyvius pasidalinti kortomis ir savo suvokimu apie mokymąsi su jumis (ar (ir) tarpusavyje).

Surašykite šiuos svarbius mokymosi aspektus mokymų dalyviui (-iams) ir patyrinėkite sąsajas su šios rūšies mokymusi tame kontekste, kuriame mentorius veda užsiėmimą (pvz., savanorystės ar dalyvavimo ilgalaikiuose mokymo kursuose). Taip pat galite padrąsinti dalyvius pamąstyti apie galimybę ateityje patirti daugiau tokio mokymosi.

Patarimai:

Mentoriui kalbant taip pat gali kilti poreikis panaudoti kortas apšilimui prieš galutinį įsivertinimą ir mokymosi rezultatų apibendrinimą.

Metodas mokymosi užduočiai ar užduočiai su konkrečiu mokymosi komponentu aptarti.

Mūsų mokymosi teorija

 Tikslas: padėti dalyviams suformuoti savo nuomonę apie mokymąsi po iššūkių kupinos mokymosi patirties

 Grupės dydis: nuo 10 iki 30 žmonių

 Laikas: nuo 90 iki 120 min

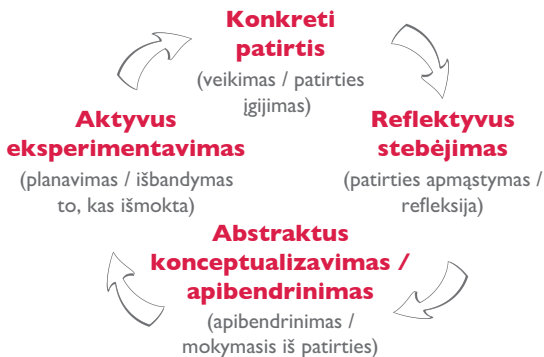
Aprašymas:

Tuo atveju, jei norėtumėte padirbėti su tema „Mokymosi įsisąmoninimas ir supratimas“ vadovaudamiesi patirtinio mokymosi laikysena, pradžioje galite suteikti galimybę dalyviams išmokti kažko naujo ir neįprasto (pvz., žongliuoti, vaikščioti įtemptu lynu, groti ukulele ir t. t.).

Pagrindiniame patirtinio mokymosi cikle kiekviena konkreti patirtis yra lydima refleksijos. Ši refleksija daugiausia siejama su dalyvių jausmais, elgesiu ir įžvalgomis, kilusiomis iš šios patirties. Kitas žingsnis yra apibendrinimas, t. y. pristatomos ir integruojamos teorijos ir koncepcijos. Paskutiniame

ciklo etape dalyviai pritaiko tai, ko išmoko aktyviai eksperimentuodami.

Apibendrinimo etape ir vėliau ieškodami būdų, kaip pritaikyti tai, kas išmokta, pakvieskite dalyvius kurti savas teorijas apie mokymąsi.

Paskirstykite dalyvius į mažas grupes (po 5–6 žmones) ir kiekvienai jų duokite po kortų rinkinį. Paprašykite grupių pasirinkti 5–7 kortas, kurias

juos labiausiai įkvepia, ir panaudokite jas kaip pagrindą kurti savo pačių teoriją, kas yra mokymasis ir kaip jis vyksta. Pakvieskite grupes pristatyti teorijas visai grupei.

Patarimai:

Taikant šį metodą svarbu, kad moderatorius turėtų darbinės patirties pagal Deivido A. Kolbo „Patirtinio mokymosi teoriją“, ypač atliekant pirmąją užduoties dalį.

„Mūsų mokymosi teorija“ taip pat gali būti panaudota kaip atskira veikla, jos tiesiogiai nesiejant su konkrečiu patirtinio mokymosi metodu.

„Mokymosi kortos“ citatos paimtos iš:

1. **Erica Jong** (g. 1942 m. kovo 26 d.), JAV rašytoja ir mokytoja.
2. **Henris Fordas** (Henry Ford, 1863 m. liepos 30 d. – 1947 m. balandžio 7 d.), JAV pramonininkas, bendrovės „Ford Motor“ įkūrėjas.
3. **Oskaras Vaildas** (Oscar Fingal O’Flahertie Wills Wilde, 1854 m. spalio 16 d. – 1900 m. lapkričio 30 d.), airių rašytojas ir poetas.
4. **Viljamas Butleris Jeitsas** (William Butler Yeats, 1865 m. birželio 13 d. – 1939 m. sausio 28 d.), airių poetas.
5. **Mohandas Karamčandas Gandis** (Mohandas Karamchand Gandhi, 1869 m. spalio 2 d. – 1948 m. sausio 30 d.), Indijos nepriklausomybės judėjimo lyderis.
6. **Erikas Hoferis** (Eric Hoffer, 1902 m. liepos 25 d. – 1983 m. gegužės 21 d.), JAV filosofas, domėjęsis moralės ir socialiniais klausimais.
7. **Klaudas Bernardas** (Claude Bernard, 1813 m. liepos 12 d. – 1878 m. vasario 10 d.), prancūzų fiziologas.
8. **Džordžas Bernardas Šo** (George Bernard Shaw, 1856 m. liepos 26 d. – 1950 m. lapkričio 2 d.), airių dramaturgas ir vienas iš Londono ekonomikos mokyklos įkūrėjų.

9. **Paulas Koelas** (Paulo Coelho, g. 1947 m. rugpjūčio 24 d.), brazilų rašytojas romanistas.

10. **Viljamas E. Demingas** (William Edwards Deming, 1900 m. spalio 14 d. – 1993 m. gruodžio 20 d.), JAV statistikas, profesorius, rašytojas, lektorius ir konsultantas.

11. **Peteris Honėjus** (Peter Honey), britų organizacijų psichologas ir vadybos konsultantas, prisidėjęs prie „mokymosi stilių“ koncepcijos sklaidos.

12. **Edvardas T. Klarkas jaunesnysis** (Edward T. Clark, Jr), JAV švietimo konsultantas, besispecializuojantis integruotų mokymo programų kūrime ir decentralizuoto švietimo pokyčiuose.

13. **Loidas Aleksanderis** (Lloyd Chudley Alexander, 1924 m. sausio 30 d. – 2007 m. gegužės 17 d.), JAV fantastinių romanų vaikams ir jaunimui autorius.

14. **Konfucijus** (Confucius, 551–479 m. pr. m. e.), kinų mokytojas, redaktorius, politikas, filosofas, gyvenęs Kinų istorijos Pavasario ir Rudens periodu.

15. **Felice Leonardo „Leo“ Buscaglia** (1924 m. kovo 31 d. – 1998 m. birželio 12 d.), JAV rašytojas, Pietų Kalifornijos universiteto Specialiojo ugdymo departamento profesorius.

16. **Oldas Haksliis** (Aldous Leonard Huxley, 1894 m. liepos 26 d. – 1963 m. lapkričio 22 d.), britų rašytojas ir Oksfordo poezijos žurnalo redaktorius.

17. Žr. 11.

18. **Swami Beyondananda**, kosminis komiškasis JAV rašytojo, humoristo, atlikėjo ir „neprasčioko“ Steve'o Bhaermano alter ego.

19. **Henris A. Kisindžeris** (Henry Alfred Kissinger, g. 1923 m. gegužės 27 d.), JAV rašytojas, politologas, diplomatas, verslininkas, Nobelio taikos premijos laureatas.

20. Kinų patarlė.

21. **Baruchas Spinoza** (Baruch Spinoza, 1632 m. lapkričio 24 d. – 1677 m. vasario 21 d.), vėliau – Benediktas Spinoza, olandų filosofas.

22. **Seras Džeimsas M. Baris** (Sir James Matthew Barrie, 1860 m. gegužės 9 d. – 1937 m. liepos 19 d.), škotų rašytojas ir dramaturgas.

23. Papua Naujosios Gvinėjos patarlė.

24. **Alvinas Tofleris** (Alvin Toffler, g. 1928 m. spalio 4 d.), JAV rašytojas futuristas, žinomas iš veikalų apie skaitmeninę, komunikacijos, korporacijų revoliuciją ir technologinius įrenginius.

25. Žr. 7.

26. **Doris May Lessing** (g. 1919 m. spalio 22 d.), britų romanistė, poetė, dramaturgė, libretų autorė ir biografė.

27. **Donaldas H. Blocheris** (Donald H. Blocher), JAV akademikas, Niujorko valstybinio universiteto garbės profesorius, konsultacinės psichologijos profesorius.

28. **Džonas Diujis** (John Dewey, 1859 m. spalio 20 d. – 1952 m. liepos 1 d.), JAV filosofas, psichologas ir švietimo reformatorius.

29. **Galilėjo Galilėjus** (Galileo Galilei, 15 February 1564 m. vasario 15 d. – 1642 m. vasario 8 d.), italų fizikas, matematikas, astronomas ir filosofas.

30. **Annas Landersas** (Ann Landers) – pseudonimas, sukurtas Čikagos „Sun-Times“ patarimų skyrelio rašytojos Ruth Crowley (JAV) 1943-aisiais ir perimtas Eppie Lederer 1955-aisiais.

31. **Ursula K. Le Guin** (g. 1929 m. spalio 21 d.), JAV romanų, knygų vaikams, trumpų istorijų – daugiausia fantastinių ir mokslinės fantastikos žanrų kūrinių – rašytoja.

32. **Franklinas P. Herbertas jaunesnysis** (Franklin Patrick Herbert, Jr., 1920 m. spalio 8 d. – 1986 m. vasario 11 d.), JAV mokslinės fantastikos autorius, puikiai įvertintas kritikų ir pasiekęs komercinę sėkmę.

Padėka

Leidinio sudarytojai patvirtina, kad šiame lankstinuke pateikti metodai yra įvairių panašių, jau daug metų plačiai Europos jaunimo neformaliojo ugdymo veiklose naudojamų metodų adaptacijos. Ypač dėkojame visiems šios srities moderatoriams, mokymų vadovams, su kuriais mes tobulėjome ir toliau drauge augame. Mes tikimės, kad ši medžiaga įkvėps jus toliau kurti įvairius besimokantiesiems skirtus metodus.

Redakcinė informacija

2013 m. paskelbė SALTO mokymo ir bendradarbiavimo resursų centras (angl. Training and Cooperation Resource Centre) ir „JUGEND für Europa“, Vokietijos nacionalinė programos „Veiklus jaunimas“ agentūra. SALTO (angl. Support, Advanced Learning and Training opportunities) mokymo ir bendradarbiavimo resursų centras yra atsakingas už mokymosi galimybių paramą ES programą „Veiklus jaunimas“ įgyvendinančioms agentūroms.

SALTO mokymo ir bendradarbiavimo resursų centras (<http://www.salto-youth.net/TrainingAndCooperation/>) ir „JUGEND für Europa“, Vokietijos nacionalinė programos „Veiklus jaunimas“ agentūra (<http://www.-jugendfuereurpa.de/>), Godesberger Allee 142-148, D-53175, Bona.

El. paštas: youthpass@salto-youth.net.

Citatas parinko ir metodus adaptavo:

Gisele Evrard, Darko Markovic, Gülesin Nemutlu-Ünal

Koordinavo ir redagavo:

Kristiina Pernits, bendradarbiaudama su autoriais

Korektūrą skaitė:

Mark. E. Taylor

Dizainas:

Pelin Telyak,

www.pelintelyak.com

Lietuvišką versiją ruošė:

Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra

www.jtba.lt

Vertimas:

Martyna Bražiūnaitė

Koordinavimas ir redagavimas:

Monika Kėžaitė-Jakniūnienė

Spausdino:

MB “Spaudos studija”

www.spaudosstudija.lt

Leidžiama perspausdinti ir naudoti nekomerciniams tikslams su sąlyga, kad bus minimas šaltinis ir nurodomas youthpass@salto-youth.net adresas. Mums būtų labai malonu sužinoti apie jūsų patirtis dirbant su šia medžiaga, ypač jei jūs panaudosite ją kokiais nors naujais būdais.

Čia pateikiama medžiaga nebūtinai sutampa su oficialiąja Europos Komisijos, SALTO resursų centru, „JUGEND für Europa“ ar kitų bendradarbiaujančių organizacijų nuomone.